

Seat No. : _____

MU-132

March-2019

M.A., Sem.-II

408 : Sanskrit

(Poetics & Dramaturgy)

(Nāṭya-shāstra, Kāvya-lankar)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) अनुकृतिवाद अनुसार भरतना रससूत्रने सभजवो. 14
Explain Bharatmuni's Rasasutra according to Anukṛtivāda.

अथवा/OR

मुख्य-रामादिगतस्थाव्यनुकरणरूपः, अनुकरणरूपत्वाद् एवं च नामान्तरेण व्यपदिष्टो रसः । - पंक्तिने सभजवो.

मुख्य-रामादिगतस्थाव्यनुकरणरूपः, अनुकरणरूपत्वाद् एवं च नामान्तरेण व्यपदिष्टो रसः । Explain.

- (b) टूंकभां जवाज आपो : (गमे ते जे) 4

Answer in short : (Any two)

- (1) रस निष्पत्तिः शेना संयोगथी थाय छे ?

Rasa niṣpattiḥ has been done by the coincidence of what ?

- (2) 'नाट्य' कोने कळेवाय छे ?

Who is called 'Nāṭya' ?

- (3) रससूत्रनी यर्या नाट्यशास्त्रना कया अध्यायभां आवे छे ?

Rasasūtra is presented in which chapter of nāṭya śāstra ?

- (4) शंकुकना भते सभ्यक् प्रतीति शुं छे ?

What is Samyaka Pratiti according to Śaṅkuka ?

2. (a) एभ्यश्च सामान्यगुणयोगेन रसाः निष्पद्यन्ते । - सभजवो. 14
Explain - एभ्यश्च सामान्यगुणयोगेन रसाः निष्पद्यन्ते ।

अथवा/OR

लकृ लोल्लटनो मत दर्शावी तेनी सिद्धि तथा भर्यादा दर्शावो.

Assert the opinion of Bhatta Lollata and show its perfection and limitation.

- (b) टूंकभां जवाज आपो : (गमे ते जे) 4

Explain statement : (Any two)

- (1) अर्थक्रियाऽपि मिथ्याज्ञानद्रष्टा । - नो आशय टूंकभां लज्जो.

Write a brief explanation of अर्थक्रियाऽपि मिथ्याज्ञानद्रष्टा ।

- (2) व्यभिचारी भाव नी संख्या केटली छे ?
How many number of व्यभिचारी भाव ?
- (3) शंकुकनां अनुकृतिवाहनी तुलना कोनी साथे करी शक्य छे ?
Śānkukanām anukṛti vāda can be compared with whom ?
- (4) 'भोगीकृति' कोने कहेवामां आवे छे ?
Who is called Bhōgīkṛti' ?

3. (a) दोष-विचारणानां इतिहासनां तलककाओ यर्यो. 14

Discuss the stages of history of Fault Thinking (Dōṣa-vicāraṇānā)

अथवा/OR

काव्य लक्षणामां 'दोष'नुं स्थान समज्जवो.

Explain the position of 'fault' (Dōṣa) in the poetic feature.

(b) टूंकमां जवाज आपो : 3

Answer in short :

(1) आनंदवर्धन अनुसार दोष केटलां प्रकारनां छे ?

How many types of Faults (Dōṣa) are there according to Anandavardhan ?

(2) शब्दार्थौ सहितौ काव्यम् आ व्याख्या कोणे आपी छे ?

Who had define शब्दार्थौ सहितौ काव्यम् ?

(3) भामहे काव्यालंकारमां कुल केटलां परिच्छेदो आपेल छे ?

How many total types of blemish were characterized by Bhamah ?

4. (a) काव्यालंकार अनुसार दोष विशे विस्तृत नोध लभो. 14

According to Kavyalankar describe in detail Faults (Dōṣa).

अथवा/OR

नेयार्थ तथा अवाचक दोषोनी व्याख्या आपी तेभने उदाहरण साथे समज्जवो.

Define and explain Faults (Dōṣa), नेयार्थ and अवाचक with an example.

(b) टूंकमां जवाज आपो : 3

Answer in short :

(1) 'गुण विपर्ययः' अटले शुं ?

What is 'गुण विपर्ययः' ?

(2) सौन्दर्यम् अलंकारः सूत्र कोनुं छे ?

Who stated सौन्दर्यम् अलंकारः ?

(3) च्युतसंस्कृति दोषः कोणे दर्शाव्यो छे ?

Who mentioned Cyutasanskṛti dōṣah ?